

189. Bijbelstudie over HET MESSIAANSE TIJDPERK Y'MOT HAMASHIACH

ימות המשיח

Deel 5: De witte troon

Het Messiaanse tijdperk, ook wel het Duizendjarig Vrederijk genoemd, wordt door een aantal opeenvolgende gebeurtenissen gekenmerkt: de komst van de Messias, de opstanding van de doden, de inzameling van de ballingen uit de hele wereld en hun terugkeer naar het land Israël, de laatste grote oorlog en de bevrijding van Jeruzalem, de vernietiging van de vijanden en het ketenen van de satan, het koningschap van de Mashiach en de rechtspraak over de volken, het einde van kwaad en zonde, wereldomvattende vrede en harmonie, het einde van ziekte en dood, herstel van het land en van de heilige stad, wereldwijde kennis van G'd, het herstel van G'ds tempel, mondiale aanbidding van G'd met Jeruzalem als centrum, en na die 1000 jaar de loslating en ultieme vernietiging van de satan, de opstanding van de ongelovigen en onrechtvaardigen, het laatste oordeel, de vernietiging van de dood, en uiteindelijk de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Voor al deze elementen van het Messiaanse tijdperk bidden de Joden drie keer per dag in het *שמונה-עשרה* Sh'mone-Esre [achttiengebied], dat ook *עמידה* Amida genoemd wordt omdat het staande gezegd wordt. Alle desbetreffende onderdelen van dit gebed hebben wij in deze studiereeks nader bestudeerd. In het afsluitende deel van deze reeks nemen wij de laatste fase van het Duizendjarig Vrederijk door.

De tempelrivier

De profeet Ezechiël zag volgens de NBG-vertaling in zijn toekomstvisioen een rivier vanuit de tempel door de oostelijke landstreek naar de Jordaanvallei stromen en dan in de Dode Zee uitmonden, die vervolgens zoet wordt en nieuw leven voortbrengt: *“Toen bracht hij mij terug naar de ingang van het huis; zie, er stroomde water onder de drempel van het huis uit, oostwaarts, want de voorzijde van het huis was op het oosten; het water vloeiende onder de rechter zijkant van het huis vandaan, ten zuiden van het altaar. En hij leidde mij door de Noordpoort en hij voerde mij toen buitenom naar de buitenste poort, naar de poort die op het oosten uitzag; en zie, daar borrelde water op uit de rechter zijkant. Nadat de man uitgegaan was naar het oosten met een meetsnoer in zijn hand, mat hij duizend el en deed mij door het water gaan; het water reikte tot aan de enkels. Hij mat weer duizend el en deed mij door het water gaan; het water reikte tot aan de knieën. Hij mat weer duizend el en deed mij erdoor gaan; het water reikte tot aan de heupen. Hij mat nog eens duizend el; nu was het een beek geworden, die ik niet doorwaden kon, want het water was zo hoog, dat men erin zwemmen kon, een beek die men niet kon doorwaden. Toen zeide hij tot mij: Hebt gij het gezien, mensenkind? Daarop deed hij mij teruggaan langs de oever van de beek. Toen ik terugkeerde, zie, langs de oever van de beek stonden aan weerszijden zeer veel bomen. Hij zeide tot mij: Dit water stroomt naar de oostelijke landstreek, vloeit af naar de Vlakte en komt in de zee; in de zee wordt het uitgestort, zodat haar water gezond wordt. En alle levende wezens die er wemelen, zullen leven, overal waar de beek komt, en er zal zeer veel vis zijn, want als dit water daarheen komt, dan wordt het water van de zee gezond. Overal waar de beek komt, zal alles leven. Vissers zullen erlangs staan van En-Gedi tot En-Eg'laim; het zal een plaats zijn om de netten uit te spreiden, en de vissen erin zullen van allerlei soort zijn, zoals de vissen van de grote zee, zeer talrijk. Maar de moerassen en poelen ervan zullen niet gezond worden; zij zijn aan het zout prijsgegeven. Langs de beek zullen op haar oevers aan weerszijden allerlei vruchtbomen opschieten, waarvan het loof niet verwelkt en de vrucht niet opraakt; elke maand zullen zij vrucht dragen, omdat hun water uit het heiligdom komt; hun vruchten zullen tot spijs zijn en hun loof tot geneesmiddel.”* (יחזקאל) Yechez'q'el [Ezechiël] 47:1-12, NBG).

De rivier in het toekomstvisioen van Ezechiël vertoont opmerkelijke overeenkomsten met de rivier die Yochanan [Johannes] in zijn visioen over de nieuwe aarde te zien kreeg: *“En hij toonde mij een rivier van water des levens, helder als kristal, ontspringende uit de troon van G’d en van het Lam. Midden op haar straat en aan weerszijden van de rivier staat het geboomte des levens, dat twaalfmaal vrucht draagt, iedere maand zijn vrucht gevende; en de bladeren van het geboomte zijn tot genezing der volkeren.”* (חִזְיוֹן Chizayon [Openbaring] 22:1-2, NBG). Hieruit blijkt dat de volledige vervulling van Ezechiëls visioen met de tempelrivier in het nieuwe Jeruzalem zal plaatsvinden.

Sommige exegeten zien in de tempelbeek de zegeningen die in Zijn genade van de Eeuwige uitgaan, anderen de Tora, die van de berg Tziyon [Sion] uitgaat, want het Talmud-traktaat Bava Qama 17a vergelijkt de Tora met water. Weer anderen zien in de beek die uit de tempel stroomt een beeld van het werk van de Ruach haQodesh, de Heilige Geest. Ook zijn er bijbelgeleerden die vinden, dat men dit deel van Ezechiëls visioen niet allegorisch, maar letterlijk moet opvatten. Ik ben van mening, dat het ene het andere niet hoeft uit te sluiten, want voor alle opties valt er wat te zeggen.

Ezechiël beschrijft, hoe onder de ingang van de tempel een waterbeek uit het heiligdom tevoorschijn komt en rechts langs de zuidkant van het brandofferaltaar naar beneden vloeit. Dit maakt duidelijk, dat alle zegeningen in het Messiaanse Vrederijk uit de tegenwoordigheid van G’d voortkomen en gebaseerd zijn op het volbrachte werk van Yeshua op het ‘kruisaltaar’. Het brandofferaltaar, waarlangs de beek uit het heiligdom stroomt is immers een beeld van het kruis waaraan Yeshua voor ons gestorven is.

Het kleine beekje, dat de profeet aan de rechterkant van de oostelijke buitenpoort eruit ziet sijpelen en verder naar het oosten ziet wegvloeien wordt steeds breder en dieper waardoor het water van binnenuit toeneemt terwijl er geen watertoevoer van buitenaf plaats vindt. Wij kunnen daarin een symboliek van de steeds toenemende genade en zegen zien, die de Eeuwige de aardbewoners in het Duizendjarig Vrederijk en op de nieuwe aarde doet toestromen. Volgens mij kunnen wij het aanzwellen van de beek tot een rivier zonder dat er sprake is van het uitmonden van andere rivieren in deze rivier echter ook zien als een beeld van de stromen van levend water, die uit het binnenste van de gelovigen vloeien, nadat ze van de bron van levend water gedronken hebben. Het water is in deze woorden van Yeshua, waar ik straks nog nader op in zal gaan, een beeld van het eeuwige leven in relatie met G’d. Dat het water in Ezechiël 47:1 in de tempel ontspringt en in Openbaring uit de troon van G’d en van het Lam wil dus zeggen, dat het eeuwige leven uit G’d zelf voortkomt door het offer van het Lam, hetgeen op de éénheid van de Vader en de Zoon duidt. In Jeremia 2:13 wordt de Eeuwige reeds ‘de Bron van levend water’ genoemd.

De rivier stroomt in oostelijke richting door de woestijn en vandaar naar de Jordaanvlakte en dan verder naar beneden en komt ten slotte in de Dode Zee. Het zoute en giftige water van de Dode Zee wordt door het levende water van de tempelrivier gezond en de woestijn vruchtbaar gemaakt. Dat komt overeen met יוֹאֵל Yo’el [Joël] 3:18, want ook daar wordt gesproken over het levenbrengend water dat in de tempel ontspringt: *“Dan zal jonge wijn van de bergen druipen en melk van de heuvels vloeien. De droge beekbeddingen van Juda zullen weer boordevol water staan en er zal een bron ontspringen in de tempel van de Eeuwige om het dal van Sittim van water te voorzien.”* NBG: *“Te dien dage zal het geschieden, dat de bergen van jonge wijn zullen druipen en de heuvelen van melk zullen vloeien en alle beken van Juda van water zullen stromen; een bron zal ontspringen uit het huis van de Eeuwige en zal het dal van Sittim drinken.”* Het dal van Sittim [Sittim] is de onvruchtbare Jordaanvlakte, noordelijk van de Dode Zee, die in de Nieuwe Bijbelvertaling ‘het droogste woestijndal’ wordt genoemd (4:18).

In Ezechiël 47:9 lezen wij over deze beek uit het heiligdom: *“Overal waar het water van deze beek komt, brengt het nieuw leven!”* (Groot Nieuws Bijbel). De Statenvertaling spreekt echter over twee beken: *“Ja, het zal geschieden, dat alle levende ziel, die er wemelt, overal, waarhenen een der twee beken zal komen, leven zal.”* Ook in de Herziene Statenvertaling wordt over twee beken gesproken: *“Het zal gebeuren dat alle levende wezens die er wemelen, overal waar een van de beide beken naartoe komt, zullen leven.”* Dit lijkt een beetje verwarrend, want er kwam toch slechts één beekje uit het heiligdom en geen twee? De meeste vertalingen hebben het in vers 9 dan ook gewoon over dé beek c.q. dé rivier. Hoe kan er dan nu opeens over twee beken gesproken worden in de Statenvertaling? Dat komt omdat er in de

Hebreeuwse grondtekst in vers 9 de meervoudsvorm נחלים nachalayim gebruikt wordt terwijl in vers 6 nog het enkelvoud staat: הַנַּחַל haNachal. De reden hiervoor vinden wij in vers 8 van זְכַרְיָה Z'char'ya [Zacharia] 14. Daar schrijft de profeet, dat de beek zich zal splitsen voordat hij verder in de richting van de Dode Zee stroomt: *“Dan zullen te dien dage levende wateren uit Jeruzalem vlieten, de helft daarvan naar de oostelijke en de helft naar de westelijke zee; in de zomer zowel als in de winter zal dat geschieden.”* Het Boek: *“In die tijd zal levenschenkend water uit Jeruzalem stromen. De ene helft gaat naar de Dode Zee en de andere helft naar de Middellandse Zee. Het water zal onafgebroken stromen, zowel 's zomers als 's winters.”* Dat wil dus zeggen, dat de zegeningen van de Eeuwige in het Messiaanse Tijdperk niet alleen voor Zijn eigen volk Israël bestemd zijn, maar voor alle volken van de aarde.

De beek zal leven brengen in de Dode Zee, die op dit moment niet levensvatbaar is door haar hoge zoutgehalte van 26-32%. Maar dan zullen er in de Dode Zee net zo veel soorten vis rondzwemmen als in de Middellandse Zee en overal langs de oever van En-Gedi tot En-Eg'laim zullen de vissers hun netten uitspreiden om ze te drogen. Wie had dat ooit gedacht?

In Ezechiël 47:12 hebben we gelezen, dat aan weerszijden van de rivier allerlei vruchtbomen staan, die elke maand vrucht dragen omdat het water uit het heiligdom komt en dat hun loof tot geneesmiddel dient. In Openbaring 22:2 lezen wij iets soortgelijks. Daar staat aan weerszijden van de rivier het geboomte des levens, dat eveneens twaalfmaal, dus iedere maand, vrucht draagt, en de bladeren van het geboomte zijn tot genezing der volkeren. Ik denk dus, dat er zowel in het Messiaanse Vrederijk alsook op de nieuwe aarde een gelijkmatig klimaat zal zijn, zodat de vruchten gedurende het hele jaar kunnen worden geoogst. Maar dat het loof ofwel de bladeren van het geboomte tot genezing zullen dienen hoeven wij volgens mij niet als een soort medicijn op te vatten ter genezing van ziektes, maar eerder als een preventief middel ter voorkoming van ziektes, want in de Olam Haba [de toekomstige wereld] zal er volgens Jesaja 33:24 immers helemaal geen ziekte meer zijn.

De Bijbel spreekt overigens ook in het boek der Psalmen over de tempelrivier: *“Mens en dier verlost Gij, Eeuwige ... Gij drenkt hen met de stroom van Uw liefelijkheden ... want bij U is de bron des levens.”* (תהלים Tehilim [Psalmen] 36:7c, 9b en 10a, NBG). Bij de Eeuwige is de bron van het leven, de bron van levend water: *“Een rivier stroomt door de stad van G'd, tot vreugde van de mensen!”* (תהלים Tehilim [Psalmen] 46:5, Groot Nieuws Bijbel). NBV: *“Een rivier, wijd vertakt, verblijdt de stad van G'd, de heilige woning van de Allerhoogste!”* Uit Zijn rivier kunnen wij volop drinken, want: *“Vol water staat de rivier van G'd!”* (תהלים Tehilim [Psalmen] 65:10).

Het beeld van het levenbrengend water dat van G'ds woning in de heilige stad uitgaat en het dorstige land drenkt, is ook in de profetieën van Jesaja te vinden: *“Kijk dan naar Sion, de stad van onze samenkomst, richt je ogen op Jeruzalem, een plaats waar je veilig kunt wonen, een tent die nooit wordt afgebroken; de pinnen raken niet los en de touwen breken niet stuk. Daar zal de Eeuwige ons Zijn macht tonen. Dan is Sion als een stad aan het water, gelegen aan brede rivieren...”* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 33:20-21, Groot Nieuws Bijbel). *“De woestijn zal zich verheugen, de dorre vlakte vrolijk zijn, de wildernis zal jubelen en bloeien ... waterstromen zullen de woestijn spijten, beken de dorre vlakte doorsnijden. Het verzengde land wordt een waterplas, dorstige grond wordt waterrijk gebied!”* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 35:1, 6b en 7a, NBV). *“Zie, ik maak iets nieuws, nu zal het uitspruiten; zult gij er geen acht op slaan? Ja, ik zal een weg in de woestijn maken, rivieren in de wildernis. Het gedierte des velds zal Mij eren, jakhalzen en struisen, want ik geef water in de woestijn, rivieren in de wildernis om Mijn uitverkoren volk te drenken.”* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 43:19-20, NBG).

Als wij verzadigd zijn vanuit Zijn overvloed, dan is het de bedoeling of zelf ook weer door te geven wat wij van Hem hebben ontvangen, want als iemand van het water drinkt dat Yeshua geeft, dan zal dat in hem tot een waterbron worden, die tot eeuwig leven ontspringt. In het binnenste van de gelovige wordt het dan op zijn beurt zelf ook een bron waaruit steeds opnieuw levend water zal opwellen. Daarom zei Yeshua tegen de Samaritaanse vrouw: *“Wie gedronken heeft van het water, dat ik hem zal geven, zal geen dorst krijgen in eeuwigheid, maar het water, dat ik hem zal geven, zal in hem worden tot een fontein van water, dat springt ten eeuwigsten leven!”* (יוחנן Yochanan [Johannes] 4:14, NBG). Op de laatste dag van het Loofhuttenfeest stond Yeshua in de tempel op en riep: *“Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke!*

Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien!” (יוחנן Yochanan [Johannes] 7:37-38, NBG). Yeshua zei hier ronduit, dat voor allen die in Hem geloven de belofte geldt, dat rivieren van levend water uit hun hart zullen stromen, want door de Ruach haQodesh zullen zij zo een overvloed van geestelijke zegen ontvangen dat zij daarvan overstromen en zelf tot een fontein worden waarmee zij op hun beurt weer anderen kunnen zegenen. In vers 39 legt Yeshua uit, dat de stromen van levend water de zegeningen van Ruach haQodesh [de Heilige Geest] betreffen, die het innerlijke leven van hen vervullen, die Hem geloven. Ook de profeet Jesaja vergeleek de ware gelovigen met een bron waarvan het water nooit opdroogt: “Dan zult u lijken op een tuin met voldoende water, een altijd opborrelende bron!” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 58:11, Het Boek).

In חזיון Chizayon [Openbaring] 21:6 zegt Hij, die op de troon gezeten is: “Ik zal de dorstige geven uit de bron van het water des levens om niet.” (NBG). De toevoeging “om niet” wil dus zeggen gratis en voor niets, zonder tegenprestatie, want degenen die waardig bevonden zijn om het Messiaanse Vrederijk te mogen binnengaan, hebben het verdiend.

Iets soortgelijks staat in חזיון Chizayon [Openbaring] 22:17, maar deze keer gaat het niet om een belofte voor de verlostten in het Messiaanse Tijdperk, maar moeten wij dit zien als een oproep aan de mensen van nu om met hun geestelijke dorst tot G'd te komen en in dit geval wil de toevoeging “om niet” dan ook zeggen “uit genade”. Dat de doelgroep hier niet de gemeente kan zijn blijkt al uit het feit, dat deze oproep juist gedaan wordt door de Ruach haQodesh en de bruid, bestaande uit de gelovige Joden en de gelovigen uit de volken: “En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En wie het hoort, zegge: Kom! En wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het water des levens om niet!” Daar kennen we een prachtig liedje van: “HaRuach v'haKala om'rim: “Bo!” HaShomea yomar na, yomar na: “Bo!” HaTzame yavo na, hechafetz yiqach na, mayim, chayim chinam!” (Zangbundel Zimrat haAretz 40).

Yeshua is de bron van levend water en daarom is ook Jesaja 12:3 zeer toepasselijk: “Dan zult gij met vreugde water scheppen uit de bronnen des heils.” In de grondtekst is de naam van Yeshua herkenbaar, want het Hebreeuwse woord voor ‘heil’ is hier namelijk ישועה yeshu'a. Ook hiervan kennen wij een vrolijk liedje: “Ush'av'tem mayim b'sason mima'ainei haYeshu'a! (2x) Mayim, mayim, mayim, mayim Ho mayim b'sason! (2x) Hei, hei, hei, hei! Mayim, mayim, mayim, mayim mayim, mayim b'sason!” (2x).

Wereldwijde aanbidding van G'd met Jeruzalem als centrum

Het Sh'mone-Esre [achttiengebied], dat drie keer per dag gebeden wordt, wordt afgesloten met o.a. de woorden: “Stel mijn hart open voor Uw Tora en laat mij ernaar streven Uw geboden op te volgen!” en “Moge het Uw wil zijn, onze G'd en G'd van onze voorouders, dat de heilige tempel spoedig in onze dagen herbouwd zal worden en geef ons deel aan Uw Tora. Daar willen wij U met ontzag dienen zoals in langvervlogen dagen en in vroegere jaren. Laat dan het offer van Yehuda en Yerushalayim U aangenaam zijn zoals in langvervlogen dagen en in vroegere jaren.” (Orthodoxe Sidur, o.a. pag. 52).

Nu wordt dit vooral door vrome Joden gebeden, maar in het Messiaanse Tijdperk zullen alle mensen van de hele aarde hun hart opengesteld hebben voor de Tora en het streven hebben G'ds geboden op te volgen: “Ja, allen die zich bij het volk van G'd voegen hoewel zij behoren tot een ander volk, Hem dienen en Zijn naam liefhebben, Zijn dienaars zijn en de Shabat niet ontheiligen en die Zijn verbond en beloften hebben aanvaard, zal Ik ook naar Mijn heilige berg van Jeruzalem brengen. Ik zal hen vol vreugde maken in Mijn huis van gebed. Ik zal hun offers en geschenken aannemen, want Mijn tempel zal Huis van gebed voor iedereen worden genoemd! Want de Eeuwige G'd, die de uitgestotenen van Israël terugbrengt, zegt: Naast Mijn volk Israël zal Ik daar ook anderen brengen!” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 56:6-8, Het Boek).

Er zullen geen verschillende religies en ook geen verschillende denominaties meer zijn op de aarde. Alle volken zullen de Eeuwige in eenheid dienen: “Dan zal Ik de volken andere, reine lippen geven, zodat zij de naam van de Eeuwige zullen aanroepen en Hem eensgezind zullen dienen!” (צפניה Tz'fan'ya [Sefanja] 3:9).

In het Messiaanse Tijdperk zal de hele mensheid de G'd van Israël erkennen als de enige ware G'd, en het Messiasbelijdend Jodendom als de enige ware g'dsdienst: “Jubel Sion, en

verheug je, want Ik kom in jouw midden wonen, spreekt de Eeuwige. Er komt een tijd dat vele volken zich bij Mij zullen aansluiten. Zij zullen Mijn volk zijn, en bij jou, Sion, zal Ik wonen!” (זכריה Zechar'ya [Zacharia] 2:14-15a, NBV). Het Boek: “Zing van vreugde, Jeruzalem! Want Ik kom in uw midden wonen, zegt de Eeuwige. In die tijd zullen talloze volken zich tot Mij bekeren en ook zij zullen Mijn volk zijn en Ik zal bij hen wonen!” (2:10-11a). Zechar'ya [Zacharia] 14:9 in de Groot Nieuws Bijbel: “Dan zal de Eeuwige de enige G'd zijn en Zijn naam de enige naam!”

Jeruzalem zal het religieuze centrum van de aarde zijn en alle volken zullen opgaan naar de heilige berg om in de tempel onderwijzing uit de Tora te ontvangen: “En het zal geschieden in het laatste der dagen: dan zal de berg van het huis van de Eeuwige vaststaan als de hoogste der bergen, en hij zal verheven zijn boven de heuvelen. En alle volkeren zullen derwaarts heenstromen en vele natiën zullen optrekken en zeggen: Komt, laten wij opgaan naar de berg van de Eeuwige, naar het huis van de G'd Jakobs, opdat Hij ons lere aangaande Zijn wegen en opdat wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de Wet uitgaan en het woord van de Eeuwige uit Jeruzalem.” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 2:2-3, NBG).

De laatste zin van vers 3 wordt doorgaans bij het dansen met de torarollen tijdens de viering van Simchat Tora [Vreugde der Wet] in het Hebreeuws en in het Nederlands gezongen: “*Ki miTziyon tetze tora, uD'var Adonai miY'rushalayim! - Want uit Sion komt de Tora, en het woord van Adonai!*” (Zangbundel Zimrat haAretz 203).

De beide eerste verzen van Micha 4 zijn vrijwel identiek aan de heilsprophetie van Jesaja, die wij zojuist gelezen hebben: “Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de Eeuwige rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen. Volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen: Laten we optrekken naar de berg van de Eeuwige, naar de tempel van Jakobs G'd. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen Zijn paden bewandelen. Vanaf de Sion klinkt Zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de Eeuwige!” (מיכה Micha 4:1-2, NBV).

In gehoorzaamheid aan de Tora zullen de volken jaarlijks naar Jeruzalem optrekken om het Loofhutenfeest te vieren: “Allen, die zijn overgebleven van al de volken, die tegen Jeruzalem zijn opgerukt, zullen van jaar tot jaar heentrekken om zich neer te buigen voor de Koning, Adonai Tz'vaot [de Here der heerscharen], en het Loofhutenfeest te vieren.” (Zechar'ya [Zacharia] 14:16, NBG). De verzen 17 t/m 19 laat ik echter buiten beschouwing aangezien zij niet letterlijk opgevat kunnen worden omdat de profeet nog niet op de hoogte was van het geheim, dat er in het Messiaanse Tijdperk en daarna iedereen een onvergankelijk, verheerlijkt lichaam zal hebben zoals ik de vorige keer al uitvoerig heb uitgelegd.

Ongehoorzaamheid en zonde zullen er niet meer zijn en daarom zullen de volken evenals de Israëlieten maar al te graag de heilige stad bezoeken om de Eeuwige in Zijn huis te aanbidden en Hem lofoffers te brengen: “Te dien tijde zal men Jeruzalem noemen de troon van de Eeuwige, en alle volken zullen zich daarheen verzamelen om de naam van de Eeuwige te Jeruzalem, en zij zullen niet meer wandelen naar de verstoktheid van hun boos hart.” (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia] 3:17, NBG). “Overal, tot aan de einden der aarde, zal men de Eeuwige gedenken en zich tot Hem wenden. Voor U zullen zich buigen alle stammen en volken. Want het koningschap is aan de Eeuwige, Hij heerst over de volken!” (תהלים Tehilim [Psalmen] 22:28-29, NBV). Het Boek: “Over de hele wereld zal men de Eeuwige leren kennen en zich tot Hem bekeren. Alle volken zullen voor U buigen. Het Koninkrijk is van de Eeuwige; Hij heerst over de volken!”

Loslating en ultieme vernietiging van de satan na die 1000 jaar

“En wanneer de duizend jaren voleindigd zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten, en hij zal uitgaan om de volkeren aan de vier hoeken der aarde te verleiden Gog en Magog, om hen tot de oorlog te verzamelen, en hun getal is als het zand der zee. En zij kwamen op over de breedte der aarde en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad; en vuur daalde neder uit de hemel en verslond hen, en de duivel, die hen verleide, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden.” (חזקוני Chizayon [Openbaring] 20:7-10).

Wij zien hier een nadere uitwerking van vers 3, waarin staat dat de satan na duizend jaren een korte tijd **moet** worden losgelaten om opnieuw de strijd met G'd en de heiligen aan te binden. Zo valt het Messiaanse Vrederijk dus niet samen met en gaat ook niet naadloos over in de eeuwige heerlijkheid, en toch is de loslating van de draak niet meer dan een incident op de triomferende weg van Yeshua en Zijn bruid naar de eeuwige zaligheid van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde! Niets van Zijn eeuwige koningschap en Zijn heerschappij zal hierdoor worden aangetast, want in vers 7 staat: *“Wanneer de duizend jaren voleindigd zijn”*. Hier staat dus niet “voorbij zijn” maar “voleindigd zijn”. In het Grieks is dat τελεσθη telesthēi. Dit wijst op de volheid van een bepaalde bedeling in het heilsplan van de Eeuwige.

Na duizend jaren zal het tijdperk van de heerschappij van Yeshua en de Gemeente, zowel Israël als de gelovigen uit de volken over deze aarde voleindigd zijn en dan komt er weer een andersoortige heerschappij, namelijk die over de nieuwe aarde. Maar zover is het nog niet, want eerst zal de satan voor een korte tijd worden losgelaten uit zijn gevangenis en verrassend genoeg slaagt hij erin om een massaal leger voor een oorlog tegen de Eeuwige en Zijn Gezalfde te mobiliseren.

Hij verzamelt de ‘volken’ aan de vier hoeken van de aarde, maar over welke ‘volken’ wordt hier gesproken? De aarde wordt tijdens het duizendjarig vrederijk immers uitsluitend bevolkt door de verlostten van de Eeuwige die het eeuwige leven en verheerlijkte lichamen hebben ontvangen, te weten de schapen uit Mattheüs 25 en de gelovigen, die als koningen over hen regeren. Alle overige mensen werden ofwel rechtstreeks naar het eeuwige vuur gezonden (de bokken) ofwel bewaard tot de tweede opstanding voor het laatste oordeel (Openbaring 20:5). Mensen van vlees en bloed kunnen hier dus niet mee bedoeld zijn, want die zijn er dan al lang niet meer. Ook kunnen het onmogelijk de volken zijn die door Yeshua de “Gezegenden Mijns Vaders” werden genoemd, dus de schapen, want het lijkt mij zeer onwaarschijnlijk, dat zij zich zouden keren tegen de Rechter die hen heeft vrijgesproken! Bovendien zijn zij volwaardige burgers van G'ds Koninkrijk en daardoor heeft de satan geen enkele macht over hen.

Volgens een andere uitleg gaat het hier om volken die uit de dood zijn verrezen en uit het dodenrijk op de aarde terug zijn geroepen door de satan evenals bij de wederkomst van Yeshua de gelovigen uit de dood werden opgewekt om deel te nemen aan de strijd! De satan staat er immers om bekend, dat hij een grote na-aper is! Zo wordt ook de tweede opstanding in direct verband gebracht met de eerste. Maar in tegenstelling tot de verrezen heiligen die bij hun opstanding een verheerlijkt lichaam zullen ontvangen, zouden de verrezen g'ddelozen het met een zombie-lichaam moeten doen en zal de duivel dus een zombie-leger mobiliseren. Op zich is deze mogelijkheid wel knap bedacht, maar toch klopt het niet! Nog afgezien van de vraag of satan überhaupt wel de macht bezit om doden op te wekken, staat in Johannes 5:28 duidelijk geschreven, dat niet satan maar Yeshua de doden zal bevelen om op te staan! Bovendien wordt pas in vers 12, dus nadat de satan reeds in de poel des vuurs is geworpen, melding gemaakt van de opstanding ten oordeel!

Maar wij zitten nog steeds met de vraag, wie dan wel de volken zijn, die hier Gog en Magog worden genoemd. Een ding is zeker: wij mogen de Gog- *in* Magog-volken uit Openbaring 20 beslist niet vereenzelvigen met de Gog- en Magog-volken uit de profetie van Ezechiël, ook al zijn er bepaalde overeenkomsten, want beiden rukken op tegen de heilige stad Jeruzalem om te strijden tegen het volk van G'd en dus tegen G'd zelf! Maar Gog en Magog uit Ezechiël worden reeds vóór het duizendjarig vrederijk vernietigd en kunnen dus niet identiek zijn aan de volken met dezelfde naamsaanduiding, waarover wij in Openbaring 20 lezen. Een opmerkelijk verschil tussen beiden vinden wij ook in de beschrijving van hun einde. In Ezechiël 39 wordt gesproken over een enorme slachting en Israël heeft zeven maanden nodig om de lijken van deze volken op te ruimen. In Openbaring 20:9 lezen wij echter, dat de volken die tegen de heiligen en de geliefde stad ten strijde trekken, door vuur uit de hemel worden verslonden en zonder één spoor na te laten worden weggevaagd. Zij zullen, alsof het **spoken** zijn, eenvoudig in het niets verdwijnen!

Maar ook de aanduiding waar zij vandaan komen, geeft al een spookachtige sfeer: van de vier hoeken der aarde. Dat is in de Bijbel een begrip dat veelal met onheil en verderf in verband wordt gebracht. In het Joodse denken worden de vier hoeken der aarde ook beschouwd als poorten naar Sheol, de onderwereld, het dodenrijk, de afgrond. Als wij dus in vers 8 lezen: *“En zij kwamen op over de breedte der aarde”*, dan moeten wij dit “opkomen” in de letterlijke zin

verstaan als “omhoog komen” vanuit de onderwereld naar de oppervlakte der aarde. De New King James vertaling zegt: “*They went **up on the breadth of the earth***”, maar de Duitse Luther-vertaling van 1984 slaat de spijker echt op zijn kop: “*Und sie stiegen herauf auf die Ebene der Erde*” (“*En zij **klommen omhoog naar de oppervlakte van de aarde***”). In de Griekse grondtekst staat hier het woord ἀναβαίνω anabainō, dat letterlijk opstaan, omhoog komen, oprijzen, opklimmen en opstijgen betekent.

Hetzelfde woord ἀναβαίνω anabainō komen wij o.a. ook in de volgende teksten tegen: “*En terstond, toen Hij uit het water opsteeg, zag Hij de hemelen scheuren en de Geest als een duifop Zich nederdalen.*” (Marcus 1:10). “*En Hij ging de berg op en riep tot Zich, wie Hij zelf wilde, en zij kwamen tot Hem.*” (Marcus 3:13). “*En toen zij geen gelegenheid vonden om hem binnen te dragen, vanwege de schare, gingen zij het dak op...*” (Lucas 5:19). “*En hij liep hard vooruit en klom in een wilde vijgeboom om Hem te zien.*” (Lucas 19:4). “*Voorwaar, voorwaar, Ik zeg ulieden, gij zult de hemel open zien en de engelen G’ds opstijgen.*” (יִוְחָנָן Yochanan [Johannes] 1:51). “*Want David is niet opgevaren naar de hemelen...*” (Handelingen 2:34). “*En de rook van het reukwerk, met de gebeden der heiligen, steeg uit de hand van de engel voor G’ds aangezicht op.*” (חִזְיֹון Chizayon [Openbaring] 8:4). “*En zij hoorden een luide stem uit de hemel tot hen zeggen: Klimt hierheen op! En zij klommen naar de hemel op in de wolk.*” (חִזְיֹון Chizayon [Openbaring] 11:12).

In al deze teksten wordt ἀναβαίνω anabainō met opstijgen, opgaan, opvaren en opklimmen vertaald. Het beste voorbeeld, dat de lading helemaal dekt en precies laat zien wat ik bedoel, is חִזְיֹון Chizayon [Openbaring] 9:2, waarin een vergelijkbare situatie beschreven staat: “*En zij opende de put des afgronds en er steeg rook op uit de put, als de rook van een grote oven; en de zon en het zwerk werden verduisterd door de rook van de put. En uit de rook kwamen sprinkhanen op de aarde te voorschijn en hun werd macht gegeven, gelijk de scorpioenen der aarde macht hebben.*” En tenslotte: “*Het beest, dat gij zaagt, was en is niet, en het zal opkomen uit de afgrond en het vaart ten verderve...*” (חִזְיֹון Chizayon [Openbaring] 17:8). Dit zijn slechts enkele voorbeelden van velen, maar u begrijpt dus, dat het woord ἀναβαίνω anabainō duidelijk aangeeft, dat de legerscharen van de vorst der duisternis vanuit de afgrond naar boven zullen klimmen.

Het ligt dus het meest voor de hand, dat het in חִזְיֹון Chizayon [Openbaring] 20:9 niet gaat om volken van vlees en bloed, ook niet om zombies die uit de dood verrezen zijn, maar om een leger van demonen, engelen van satan, gevallen engelen, die evenals de draak in de afgrond werden geworpen en samen met hem na die duizend jaar weer worden losgelaten. Over hen schrijft Petrus in zijn tweede brief: “*Want indien G’d engelen, die gezondigd hadden, niet gespaard heeft, maar hen, door hen in de afgrond te werpen, aan krochten der duisternis heeft overgegeven om hen tot het oordeel te bewaren ... dan weet de Eeuwige de g’dvruchtigen uit de verzoeking te verlossen en de onrechtvaardigen te bewaren om hen op de dag des oordeels te straffen* (2 Petrus 2:4 en 9, NBG).

Ook zij worden evenals de draak na die duizend jaar uit hun gevangenis losgelaten, klimmen omhoog uit de afgrond en trekken onder leiding van de vorst der duisternis op tegen de heilige stad Jeruzalem, waar Yeshua zich bevindt en de Zijnen die met Hem regeren. Maar nog voordat zij de aanval kunnen openen, worden zij door het vuur dat uit de hemel op hen neervalt, verteerd en zij worden verslonden, dat wil zeggen: er blijft letterlijk niets meer van hen over! Alleen van hun aanvoerder, de satan, wordt er gezegd dat hij in de poel van vuur en zwavel wordt geworpen, waar ook het beest en de valse profeet zijn, maar ook de bokken uit Mattheüs 25. De volgende verzen van Openbaring 20 beschrijven het laatste oordeel, het oordeel over de doden! Het is een oordeel over alle mensen die ooit op deze aarde geleefd hebben, vanaf het begin van de Schepping, uitgezonderd de gelovigen, die deel hadden aan de eerste opstanding, de opstanding ten leven.

De Opstanding van de overige doden en laatste oordeel

De opstanding ten leven zal vóór het Messiaanse Tijdperk plaatsvinden bij de komst van de Mashiach en bij het blazen van de laatste Shofar, maar de opstanding ten oordeel zal pas ná het Duizendjarig Vrederijk plaatsvinden. Tussen de beide opstandingen zit dus een tijdsverschil

van duizend jaar, hetgeen in חזיון Chizayon [Openbaring] 20:4-5 nadrukkelijk staat vermeld: *“En ik zag de zielen van hen, die onthoofd waren om het getuigenis van Yeshua en om het woord van G'd, en die noch het beest noch zijn beeld hadden aangebeden en die het merkteken niet op hun voorhoofd en op hun hand ontvangen hadden; en zij werden weder levend en heersten als koningen met de Mashiach, duizend jaren lang. De overige doden werden niet weder levend, voordat de duizend jaren voleindigd waren.”* (NBG).

Wat er met de overige doden zal gebeuren nadat de duizend jaren voleindigd zullen zijn kreeg Yochanan [Johannes] in zijn visioen eveneens te zien en beschrijft hij als volgt: *“En ik zag een grote witte troon en Hem, die daarop gezeten was, voor wiens aangezicht de aarde en de hemel vluchtten, en geen plaats werd voor hen gevonden. En ik zag de doden, de groten en de kleinen, staande voor de troon, en er werden boeken geopend. En nog een ander boek werd geopend, ספר החיים Sefer haChayim [het boek des levens]; en de doden werden geoordeeld op grond van hetgeen in de boeken geschreven stond, naar hun werken. En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en het dodenrijk gaven de doden, die in hen waren, en zij werden geoordeeld, een ieder naar zijn werken. En de dood en het dodenrijk werden in de poel des vuurs geworpen. Dat is de tweede dood: de poel des vuurs. En wanneer iemand niet bevonden werd geschreven te zijn in ספר החיים Sefer haChayim [het boek des levens]; werd hij geworpen in de poel des vuurs”* (חזיון Chizayon [Openbaring] 20:11-15, NBG).

Het wegvlugten van de hemel en de aarde en de vermelding dat *“...hun plaats niet meer werd gevonden”*, is volgens sommige verklaarders een zinnebeeldige voorstelling van de majestieuze verschijning van de Eeuwige, zoals wij die o.a. ook in תהלים Tehilim [Psalmen] 18:8-16 aantreffen. Volgens anderen loopt dit vers vooruit op het plaatsmaken van de huidige hemel en aarde voor de nieuwe. Wat het ook zij, feit is in elk geval, dat de strekking van deze beeldspraak ons duidelijk wil maken, dat voor de Rechter op de witte troon niets verborgen kan blijven! Alle doden uit alle tijden, waar zij zich ook bevinden, diep op de bodem van de zee of in de gletsjer van een gebergte, zullen voor de witte troon verschijnen om te worden geoordeeld. Niemand is onbereikbaar voor G'ds macht en niemand kan dit oordeel ontlopen!

In tegenstelling tot het oordeel over de levenden in Mattheüs 25 heerst hier een ijzige stilte! In dit gericht klinkt geen andere stem dan die van de Rechter en geen van de opgestane doden zegt iets, want er wordt hen niets gevraagd! Hier ligt de nadruk op 'de doden' terwijl bij de eerste opstanding de nadruk ligt op de 'levenden'. Daarom wordt hier zelfs de term tweede opstanding gemeden. De opgestane doden van de gehele mensheid vanaf het begin der Schepping staan opgesteld voor de troon van Yeshua, want Hij is ook nu weer de Rechter omdat de Eeuwige het gehele oordeel aan de Zoon heeft gegeven (יוחנן Yochanan [Johannes] 5:22). De boeken die bij het begin van de rechtszitting worden geopend, bevatten een nauwkeurige rapportage van alles wat ieder mens gedurende zijn leven heeft gedaan en getuigen ervan, dat G'd werkelijk alles weet!

Deze doden zullen derhalve door niets anders geoordeeld worden dan door hetgeen over hen in deze boeken geschreven staat. Zij zullen evenals de bokken en de schapen worden geoordeeld naar hun werken en niet naar hun geloof, omdat zij namelijk geen gelovigen zijn, want die hadden immers deel aan de eerste opstanding! Veel Bijbeluitleggers gaan dan ook automatisch ervan uit dat het oordeel voor al deze mensen negatief zal zijn en dat zij allen, zonder uitzondering, in de poel des vuurs geworpen zullen worden omdat men immers uitsluitend door het geloof behouden kan worden.

Maar hoe zit het dan met de mensen die nooit het evangelie hebben gehoord en daardoor nooit een eerlijke kans hebben gekregen om een keuze voor Yeshua te kunnen maken? Hebben zij gewoon pech gehad en gaan zij naar de verdoemenis enkel om het feit dat zij te lang geleden hebben geleefd, lang vóórdát de Eeuwige Zich aan Israël openbaarde en lang voordat Yeshua op aarde kwam? Hebben zij gewoon pech gehad dat er bij hen nooit een zending kwam en dat zij helaas in het verkeerde land en in de verkeerde streek hebben geleefd? Hoe kunnen zij dan door het geloof behouden worden als ze Degene waarin zij dan zouden moeten geloven niet eens kennen en nooit iets over Hem gehoord hebben? Neen, hier is er geen oordeel op grond van het geloof, maar op grond van de werken die in de boeken beschreven staan. Evenals bij het oordeel over de levenden spreekt Yeshua hier nadrukkelijk over de werken, hetzij goed of kwaad en baseert hierop Zijn oordeel! Daarom wordt er naast

deze boeken gelukkig ook nog een ander boek geopend: ספר החיים Sefer haChayim [het boek des levens], een hemels archief, waarin de namen staan geschreven van allen die het eeuwige leven zullen ontvangen en die het Nieuwe Jeruzalem binnen mogen gaan.

Er zijn Bijbelgeleerden die van mening zijn dat het boek des levens er enkel bijgehaald zou worden als bevestiging van het vonnis omdat er niemand van de aanwezigen in zou staan. Maar als dat inderdaad zo was, waarom schrijft Yochanan [Johannes] dan: “En wanneer iemand niet bevonden werd geschreven te zijn in ספר החיים Sefer haChayim [het boek des levens]; werd hij geworpen in de poel des vuurs”. Het woord ‘wanneer’ ofwel ‘indien’ geeft immers een voorwaardelijkheid aan waaruit wij kunnen afleiden dat er wel degelijk mensen zullen zijn onder de doden die voor de troon staan, wier namen wél in dat boek staan. Het “wanneer niet” geeft dus aan dat er ook een “wanneer wél” moet zijn, en zo zal ook vanuit de doden van de tweede opstanding een schare vrijgesprokenen aan de volken worden toegevoegd, die de nieuwe aarde mogen bewonen, waarover de heiligen als koningen zullen regeren! De overigen van de doden zullen echter in de poel des vuurs worden geworpen. Over hen schrijft Yochanan: “Maar de lafhartigen, de ongelovigen, de verfoeilijken, de moordenaars, de hoereerders, de tovenaars, de afgodendienaars, en alle leugenaars; hun deel is in de poel, die brandt van vuur en zwavel: dit is de tweede dood.” (חזיון Chizayon [Openbaring] 21:1-8).

Vernietiging van de dood

Tenslotte zal ook de laatste vijand worden verslagen, namelijk de dood zoals er in 1 Korinthiërs 15:25-26 geschreven staat: “Want Hij moet als koning heersen, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten gelegd heeft. De laatste vijand, die onttroond wordt, is de dood, want alles heeft Hij aan Zijn voeten onderworpen.” Zo komt er tenslotte ook aan de macht van de dood en van de Hades een definitief einde wanneer ook zij in de vuurzee geworpen worden: “En de dood en het dodenrijk werden in de poel des vuurs geworpen. Dat is de tweede dood: de poel des vuurs.” (חזיון Chizayon [Openbaring] 20:14, NBG).

Nieuwe hemel en nieuwe aarde

Nadat ook het vonnis over de doden is voltrokken, zal al het oude verdwijnen, ook de hemel en de aarde: “En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer. En ik zag de heilige stad, een nieuw Jeruzalem, nederdalende uit de hemel, van G'd, getooid als een bruid, die voor haar man versierd is. En ik hoorde een luide stem van de troon zeggen: Zie, de tent van G'd is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volken zijn en G'd zelf zal bij hen zijn, en Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan. En Hij, die op de troon gezeten is, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide: Schrijf, want deze woorden zijn getrouw en waarachtig. En Hij sprak tot mij: Zij zijn geschied. Ik ben de alpha en de omega, het begin en het einde. Ik zal de dorstige geven uit de bron van het water des levens, om niet. Wie overwint, zal deze dingen beërven, en Ik zal hem een G'd zijn, en hij zal Mij een zoon zijn!” (חזיון Chizayon [Openbaring] 21:1-7, NBG).

הרחמן הוא יזכנו לימות ישוע המשיח
ולחיי העולם הבא:

HaRachaman Hu y'zakenu limot Yeshua haMashiach
ul'chayei haOlam haba!

De Barmhartige, Hij is het, die ons waardig moge keuren de tijd te beleven van Yeshua de Messias en het leven in de wereld die komen zal! Amen!